WARIES MISDAADREEKS · Nº 203

Vestinggracht in Gorinchem

De zaak van de gijzeling op de wallen

Een misdaadpuzzel in de vorm van een dagboek

Uitgeverij Waries

Inhoud

HET DOSSIER

Hoe dit boek werkt 4

POLITIESTUKKEN I: Zondagochtend 5

HET DAGBOEK I: 17 tot en met 23 augustus 12

POLITIESTUKKEN II: Zondag, late ochtend 21

HET DAGBOEK II: 25 tot en met 31 augustus 25

POLITIESTUKKEN III: Zondagmiddag 35

HET DAGBOEK III: 1 tot en met 7 september 40

POLITIESTUKKEN IV: Zondagavond en maandagochtend 48

HET DAGBOEK IV: 8 tot en met 12 september 52

POLITIESTUKKEN V: Maandag, tot 14.00 uur 60

DE OPLOSSING ZOEKEN

Aan de lezer 65

Werkbladen 66

Antwoordformulier 70

Hints (op hun kop) 73

Verzegelde oplossing 76

Nawoord 84

Hoe dit boek werkt

Dit is geen roman. Het is een zaak die je zelf oplost.

Je bent analist bij de recherche. Een jonge stadsgids uit Gorinchem is verdwenen, er ligt een losgeldbrief, en het enige wat de politie echt heeft, is haar dagboek. Je leest het dagboek in vier delen. Tussen de delen door krijg je de politiestukken die op dat moment binnenkomen: verklaringen, een rapport, een krantenbericht, bonnetjes. Lees ze in de volgorde waarin ze in het boek staan.

Niet iedereen spreekt de waarheid, en niet alles wat Jitske opschrijft, begrijpt ze zelf. Let op wat mensen "altijd" doen, op tijden en plekken, en op wat er ontbreekt.

Achter in het boek staan vijf vragen, werkbladen en een antwoordformulier. Daarna volgen hints op hun kop, in drie niveaus. De oplossing zit achter een verzegelde bladzijde en verwijst met paginanummers naar het bewijs.

Speelduur: 2 tot 4 uur. Alleen of samen.

POLITIESTUKKEN · I

Zondagochtend

Wat de recherche heeft op zondag 13 september, voor je het dagboek opent.

MEMO zondag 13 september 2026, 10.05 uur

Van J. Valstar, teamleider
Aan analist (jij)
Betreft vermissing / vermoedelijke ontvoering Jitske Hoogendam (27)

Je hebt je eerste dienst bij ons en je krijgt meteen de lastigste map van het jaar. Sorry daarvoor.

Jitske Hoogendam, stadsgids bij Vestingwandel Gorcum, is sinds zaterdagmiddag spoorloos. Volgens de schipper van het voetveer ging ze om 16.00 uur met haar fiets mee naar Woudrichem. Haar fiets is daar gevonden. Zijzelf niet. Vanochtend lag er een losgeldbrief in de bus van haar werkgever. De termijn verloopt **maandag 14 september om 21.00 uur**.

Wat we hebben, is weinig. Haar telefoon staat uit; de mastgegevens zijn gevorderd, maar de provider levert niet voor dinsdag. Geen camera's op de steigers. Geen getuige die iets vreemds zag. Wat we wél hebben, is haar **dagboek**: een linnen boekje dat vanochtend vroeg op de Dalemwal werd gevonden, met de laatste notitie van zaterdag om 15.28 uur. Daarin schrijft ze al weken dat ze zich gevolgd voelt.

Brink en ik doen de verhoren en de controles. Jij leest. Het hele dagboek, van de eerste tot de laatste bladzijde, in de volgorde waarin het geschreven is. Tussen de weken door leg ik je de stukken neer die binnenkomen: verklaringen, rapporten, wat de mensen om haar heen ons vertellen. Ze vertellen niet allemaal de waarheid. Dat weten we nu al.

Ik wil maandag van je weten: waar en wanneer ze werkelijk is meegenomen, wie er om vier uur op die pont stond, wie haar heeft en waarom, en waar ze is. Haal het uit wat er staat, niet uit wat je denkt dat er gebeurd is.

J.V.

BETROKKENEN, STAND ZONDAG 10.00 UUR

Jitske Hoogendam	27, stadsgids Vestingwandel Gorcum, vermist
Anke Hoogendam	moeder, Sneek; heeft donderdag de opbrengst van het huis van haar moeder ontvangen
Daan Verheij	30, ex-vriend, Woudrichem; vond de fiets
Ruben Kalkman	36, eigenaar Vestingwandel; vond de losgeldbrief
Bart Overwater	42, schipper rondvaartboot Gesina; vond het dagboek
Theo Hak	61, schipper voetveer; zag haar om 16.00 uur vertrekken
Sanne Lodder	31, collega-gids (genoemd door Kalkman)

Rechercheurs: J. Valstar (teamleider), H. Brink.

POLITIE Districtsrecherche Linge en Merwede

PROCES-VERBAAL VAN AANGIFTE VERMISSING PL-LM 2026-091212

Datum/tijd melding	zaterdag 12 september 2026, 19.30 uur (telefonisch)
Melder	A. (Anke) Hoogendam, moeder, Sneek
Vermiste	Jitske Hoogendam, 27 jaar, Gorinchem (Kalkhaven)
Signalement	1,73 m, slank, blond halflang haar; draagt meestal rode jas Vestingwandel en blauwe pet
Verbalisant	H. Brink, rechercheur

Melder verklaart dat haar dochter zaterdagmiddag met het voetveer van 16.00 uur van Gorinchem naar Woudrichem zou varen om een doos af te geven bij haar ex-vriend, D. Verheij, wonend te Woudrichem. Verheij belde melder om 19.05 uur: haar dochter was niet bij hem aangekomen en reageerde niet op berichten. Melder heeft daarna zelf gebeld en geappt; de telefoon van de vermiste ging niet over.

Bevinding 20.15 uur, Woudrichem. Op aanwijzing van Verheij aangetroffen in het fietsenrek bij de aanlegsteiger van het voetveer: een zwarte damesfiets met houten krat, sticker "Woerkum is ook een vesting", op slot, sleutel niet aanwezig. In de krat: een kartonnen doos met touw, opschrift "DAAN" (inhoud: kleding, boeken), en een plastic boodschappentas met daarin een rode jas met opdruk "Vestingwandel Gorcum" en

Losse briefjes achter in het dagboek (gevouwen, potlood, blokletters)

JE LOOPT TE SNEL, GIDS.

briefje 1 · volgens dagboek gevonden di 1 september

IK ZIE JE OOK ALS JE MIJ NIET ZIET.

briefje 2 · volgens dagboek gevonden za 5 september

Losgeldbrief, aangetroffen zondag 13 september 08.50 uur in de brievenbus van Vestingwandel Gorcum, Havendijk (gevonden door R. Kalkman). Envelop zonder postzegel, opschrift: VOOR DE MOEDER VAN DE GIDS.

JITSKE IS VEILIG.

ZE HEEFT HET DROOG EN ZE HOORT DE PONT.

HAAR MOEDER HEEFT DONDERDAG HET GELD VAN HET HUIS IN SNEEK GEKREGEN.

60.000 EURO. BRIEFJES VAN 50 EN 100. IN EEN SPORTTAS.

MAANDAG 14 SEPTEMBER 21.00 UUR. WAAR, DAT HOREN JULLIE MAANDAG OM 20.00 UUR.

GEEN POLITIE.

ZE LOOPT TE SNEL. NU EVEN NIET.

Bijlage bij het PV van bevinding kamer Kalkhaven: uitgeprinte routebeschrijving met aantekeningen van J. Hoogendam (kantlijn cursief)

VESTINGWANDEL GORCUM · ROUTE A · Dalempoort - Dalemwal - Eind (ca. 90 min.)

1. **Dalempoort.** Start. Bouwjaar, functie als waterpoort, tol. Groep laten omdraaien naar de rivier: 1672, inundatie.
   niet te veel jaartallen! mensen, geen data
2. **Dalemwal, eerste bank.** Uitzicht op de Merwede, Woudrichem, Loevestein. Verhaal van de drie vestingen die elkaar konden zien.
   hier altijd even stil zijn, laat ze kijken
3. **Molen De Hoop.** Molen op de wal; waarom molens op bolwerken stonden (wind, hoogte, en een vrij schootsveld dat toch iets opleverde).
   vraag wie er ooit in een molen is geweest
4. **Kruitmagazijnen.** Dikke muren, dubbel dak, afstand tot de huizen.
   grapje over het rookverbod
5. **Poterne.** Doorgang door de wal: hoe soldaten ongezien naar buiten konden.
   kinderen erdoor laten lopen, altijd een succes
6. **Langs de Linge terug naar het Eind.** De haven, de koopmanshuizen, de scheve toren.
   eindpunt bij Barts kiosk = combikaartje aanbieden

Variant regen: korte route Dalempoort - Bagijnenwal (molen Nooit Volmaakt) en terug, ca. 50 min.
bij regen nooit de poterne, glad

HET DAGBOEK · I

17 tot en met 23 augustus

Notitieboek van Jitske Hoogendam, groene linnen kaft.

maandag 17 augustus

mijn kamer aan de Kalkhaven, 22.40 uur

Mem gaf me dit boekje in april, op de dag na de begrafenis van beppe. "Schrijf het op, famke, dan hoeft het niet allemaal in je hoofd." Vier maanden lang heeft het in mijn la gelegen, met het prijskaartje er nog op. Vanavond dan. Niet omdat ik ineens iets te vertellen heb, maar omdat ik vanmiddag op de Dalemwal stond, met twaalf mensen uit Zwolle om me heen, en midden in het verhaal over 1672 de draad kwijt was. Niet door de mensen. Door het gevoel dat er iemand naar me keek die niet bij de groep hoorde. Ik heb omgekeken en er was niemand. Een fietser, een vrouw met een hond. Gewoon de wal.

Goed. Feiten, dat zou beppe gezegd hebben. Ik ben Jitske Hoogendam, zevenentwintig, geboren in Sneek, en sinds vorig jaar gids bij Vestingwandel Gorcum. Ik woon op een kamer boven een lijstenmakerij aan de Kalkhaven, met uitzicht op de Lingehaven en 's nachts het geklots van de boten tegen de kade. Het is het tweede seizoen dat ik hier rondleid. Ik ken de wallen inmiddels beter dan de straten van Sneek. Ik weet waar de tegels scheef liggen, welke bank de meeste zon vangt en op welke plek je de scheve Grote Toren precies recht ziet staan (bij de Dalempoort, als je één oog dichtknijpt).

Tot april woonde ik in Woudrichem, bij Daan. Woerkum, zeggen ze hier, en dan wijzen ze over de Merwede alsof het een ander land is. Toen het uit was ben ik met drie dozen en een fiets met de pont naar deze kant gegaan. Daar staan nog

altijd twee dozen van mij in zijn schuur, en bij mij staat een doos met zijn spullen. We doen het rustig aan. Elke keer dat ik iets ophaal is het een beetje minder raar.

Van die tijd heb ik nog mijn seizoenspas voor het voetveer. Een blauw pasje met mijn naam en een vreselijke pasfoto uit 2024, dat achter in mijn telefoonhoesje zit, zodat ik het nooit kwijtraak. Ik laat het altijd zien aan Theo, de schipper; in anderhalf jaar heb ik nooit één keer contant betaald. Hij zegt dat ik de enige ben die het pasje ook echt omhooghoudt in plaats van het alleen te laten zien. Het is geldig tot eind december, dus ik vaar nog even door.

Morgen om tien uur de eerste groep. Route A: Dalempoort, Dalemwal, molen De Hoop, de kruitmagazijnen, de poterne, en dan langs de Linge terug. Ik ga vroeg naar bed. Het gevoel van vanmiddag schrijf ik hier op en dan laat ik het liggen.

VOETVEER GORINCHEM - WOUDRICHEM · nazomer

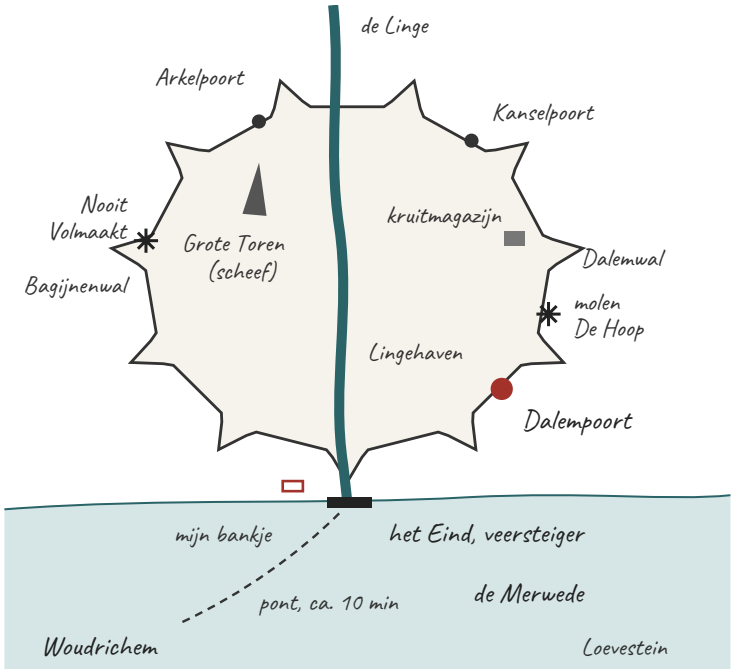
Vertrek Gorinchem (Eind)	elk heel uur, 9.00 tot en met 19.00
Vertrek Woudrichem	elk half uur, 9.30 tot en met 19.30
Overtocht	ca. 10 minuten
Enkele reis	volwassene € 2,00 · fiets gratis · seizoenspas geldig

Gidsenexemplaar Vestingwandel, achter in het dagboek geplakt.

dinsdag 18 augustus

kantine van Vestingwandel, Havendijk, 13.05 uur

Hij was er. Of ik denk dat hij het was. Een man van een jaar of zestig, grijze baard, kaki broek, groen notitieboekje met een elastiek eromheen. Hij hoorde bij de groep van tien uur, keurig betaald via de website, maar hij liep steeds net achteraan,

mijn schets van de wallen (niet op schaal)

woensdag 19 augustus

kamer, 21.30 uur, met thee

Vandaag de tekst voor de Dalempoort opnieuw geschreven. Ik doe het elk seizoen een beetje anders, en dit jaar wil ik minder jaartallen en meer mensen. Ik schrijf hem hier op, zodat ik hem kan teruglezen als ik op de wal sta en niet meer weet hoe ik begon.

"U staat nu voor de Dalempoort. Kijk even omhoog. Deze poort is in 1597 gebouwd, en van alle poorten die Gorcum ooit had, is dit de enige die nog staat. De rest is gesloopt, verkocht, vergeten. Waarom deze niet? Omdat hij aan het water ligt. Hier kwamen de schepen aan, hier ging de handel de stad in, hier betaalde je tol. Een stad